

Waarom mensen in de Stevenshof massaal lokaal (of niet) stemden

Op het eerste gezicht verwacht je het niet direct van de Stevenshof, een witte middenstandswijk aan de rand van Leiden, maar hier stemden mensen bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 veelal op lokale partijen, of bleven ze weg van het stembureau. Wat zegt dit over het vertrouwen in de overheid? En waarom juist in deze wijk? 25 Deelnemers aan de Dag van het Bestuur verzamelden zich in de kantine van de tennisvereniging van de wijk om over deze vragen te discussiëren.

Marijn Kraan

Henk Osinga is voorzitter a.i. van Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof. Hij opent de sessie met een schets van de recente ontwikkelingen in zijn wijk. De rode draad is dat er door de gemeente aan veel verschillende opgaven gewerkt wordt, waarvan de rekening uiteindelijk bij de wijk terecht komt. René Couperus, publicist van de 'Atlas van afgehaakt Nederland', benadrukt dat het ook in andere vergelijkbare Nederlandse wijken op precies dit punt misloopt: "Het bouwen en verduurzamen gaat ten koste van de sociale samenhang en kracht in de wijk." Het gevaar is dat gemeentes veel aandacht besteden aan de echte probleemwijken, waardoor wijken als de Stevenshof volgens de sprekers tussen de wal en het schip vallen. Geen wonder, benadrukt Henk, dat inwoners van De Stevenshof vaak het idee hebben dat de Gemeente "toch niets voor ons doet."

Beloftes waarmaken

Een andere frustratie die panelleden delen met inwoners van de Stevenshof is de kloof tussen de beloftes in de coalitieakkoorden en de uiteindelijke beleidsstukken en uitvoering. Antje Jordan, gemeenteraadslid in Leiden. Ze voegt toe dat het daarbij ook belangrijk is dat gemeentes er soms goed aan zouden doen om te stoppen met bepaalde ambities, bijvoorbeeld als nieuwe informatie bekend is geworden die daar reden toe geeft. René Cuperus wordt enthousiast: "Wat zou het mooi zijn als we een keer een coalitieakkoord hebben waarin staat dat we deze keer eens niks gaan doen, gewoon doorgaan met waar we al mee bezig waren!" Maar ja, hoe win je daar de verkiezingen mee? Aan de ene kant zien inwoners immers graag nieuwe plannen en verbeteringen voor hun leefomgeving, maar wanneer gemeentes die beloftes niet kunnen waarmaken, is de teleurstelling des te groter. Minister Hanke Bruins Slot, die na een huiskamergesprek in de wijk aansluit bij het gesprek in de kantine van de tennisvereniging, noemt precies dit punt als de belangrijkste opbrengst van dit werkbezoek: "Beloof niet meer dan je kunt waarmaken."

Representatie in pipowagens

Thijs Vos merkt als gemeenteraadslid en fractievoorzitter van Partij Sleutelstad op dat mensen het prettig vinden als ze met iemand van de gemeente kunnen praten die hun eigen taal spreekt en waarin ze zichzelf kunnen herkennen. De huidige gemeenteraad is geen afspiegeling van de inwoner van Leiden meer naar zijn overtuiging, het ambtelijk apparaat al evenmin. Dat maakt het lastig om mensen te vinden die goede relaties kunnen opbouwen met inwoners van de stad. Daarbij ziet Antje Jordan ook kansen voor de gemeente om -wellicht niet met representatieve raadsleden of ambtenaren- proactief inwoners op te zoeken en duurzame relaties op te bouwen. Vertrouwen heeft tijd nodig om te groeien, geeft ze daarbij aan, zeker als de afstand die overbrugd moet worden steeds groter lijkt te worden.

De leukste oplossing komt uit het publiek: laat een ambtenaar met een pipowagen regelmatig de wijk ingaan om "spreekuur" te houden, en laat de wethouder ook soms meegaan. Henk Osinga benadrukt hoe belangrijk is dat de ambtenaar in de pipowagen dan ook precies weet waar de gemeente allemaal aan werkt. Iets wat blijkbaar niet vanzelfsprekend is, zoals hij heeft waargenomen als wijkvoorzitter en wat tot frustratie bij menig inwoner leidt. Vertrouwen lijkt dus opgebouwd te

kunnen worden door heel dicht bij inwoners te blijven en tegelijkertijd kundigheid te tonen in alles wat met gemeentelijke plannen te maken heeft.

Allerlei hoepels

Vertrouwen komt natuurlijk van twee kanten. Misschien kunnen we het dus ook anders zien. Wanneer inwoners nu door allerlei hoepels moeten springen om dingen voor elkaar te krijgen, geef je als overheid niet het signaal af dat je die inwoners vertrouwt. Gelukkig is minister Hanke Bruins Slot hard bezig met een wetsvoorstel om deze hoepels groter te maken, zodat je er makkelijker doorheen springt. Zo kan vertrouwen krijgen beginnen met vertrouwen geven.

Werkbezoek in de kantine van Tennisvereniging Stevenshof met het panel v.l.n.r. onderzoeker en publicist René Cuperus, fractievoorzitter Thijs Vos, minister Hanke Bruins Slot, Antje Jordan en Henk Osinga